

Necat Toprak¹, Leyla Saraç¹

¹Mersin Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Mersin, Türkiye
necattoprak@hotmail.com

ORIGINAL ARTICLE

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR YÜKSEKOKULU ÖZEL YETENEK SINAVI'NA BAŞVURAN KADIN VE ERKEK ADAYLARIN ÖĞRETMENLİK MESLEĞİNE KARŞI TUTUMLARININ İNCELENMESİ

Özet

Bu çalışmanın amacı Mersin Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Özel Yetenek Sınavı'na başvuran adayların öğretmenlik mesleğine karşı tutumlarının belirlenmesidir. Araştırmaya 192 kadın ($\bar{x}_{yaş}=19.56\pm 1.71$) 407 erkek ($\bar{x}_{yaş}=20.05\pm 1.92$) olmak üzere toplam 599 öğrenci ($\bar{x}_{yaş}=19.89\pm 1.87$) katılmıştır. Veri toplama aracı olarak Erkuş, Sanlı, Bağlı ve Güven (2000) tarafından öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları belirlemeye yönelik geliştirilen "Öğretmenliğe İlişkin Tutum Ölçeği" kullanılmıştır. Bağımsız t-testi analiz sonuçları kadın ve erkek adayların öğretmenlik mesleğine karşı tutumlarında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığını ortaya koymuştur, $p>.05$. Kadın ($\bar{x}=4.66$) ve erkek ($\bar{x}=4.59$) adayların öğretmenlik mesleğine karşı tutum puanları benzerlik göstermekle birlikte 3 puan üzerinde ve olumludur. Bununla birlikte adayların yaşları ve Yükseköğretime Geçiş Sınavı-YGS puanları ile öğretmenlik mesleğine karşı tutum puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olup olmadığını belirlemek amacı ile Pearson korelasyon analizi yapılmıştır. Analiz sonuçları adayların yaşları ve öğretmenlik mesleğine karşı tutum puanları arasında ($r=.06$, $n=599$, $p>.05$) ve YGS puanı ve öğretmenlik mesleğine karşı tutum puanı arasında ($r=-.003$, $n=599$, $p>.05$) istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır.

Anahtar Kelimeler: Tutum, öğretmen adayı, öğretmenlik mesleğine karşı tutum, beden eğitimi öğretmenliği

AN EXAMINATION OF ATTITUDES TOWARD TEACHING PROFESSION AMONG FEMALE AND MALE PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS DEPARTMENT ENTRANCE EXAMINATION APPLICANTS

Abstract

The purpose of this study was to determine the attitudes of Mersin University Physical Education and Sports Department Entrance Examination applicants toward teaching profession. Five hundred and ninety nine students participated in the study, with 199 females ($\bar{x}_{age}=19.56\pm 1.71$) and 407 males ($\bar{x}_{age}=20.05\pm 1.92$). The Attitudes toward Teaching Profession Scale, having been developed by Erkuş, Sanlı, Bağlı and Güven (2000) for measuring the attitudes of individuals toward teaching profession, was used for data collection. The results of independent samples t-test indicated that statistically no significant difference existed between female and male applicants' attitudes toward teaching profession, $p>.05$. On the average, female ($\bar{x}=4.66$) and male applicants ($\bar{x}=4.59$) equally scored above 3, and their attitudes toward teaching profession were positive. Furthermore, the Pearson correlation coefficient was conducted to explore the relationship between applicants' age and University Entrance Examination -UEE scores and their attitudes towards teaching profession. Results of the analysis showed statistically no significant correlation between applicants' age and attitudes toward teaching profession ($r=.06$, $n=599$, $p>.05$); and between applicants' UEE scores and their attitudes toward teaching profession ($r=-.003$, $n=599$, $p>.05$).

Keywords: Attitude, teacher candidate, attitudes toward teaching profession, physical education teaching

GİRİŞ

Milli Eğitim Bakanlığı Öğretmen Yetiştirme ve Eğitimi Genel Müdürlüğü-MEBÖYEGM (2013a; 2013b) öğretmenlik mesleğine yönelik genel yeterlikleri; kişisel ve mesleki değerler, öğrenciyi tanıma, öğrenme ve öğretme süreci, öğrenmeyi ve gelişimi izleme ve değerlendirme, okul-aile ve toplum ilişkileri ile program ve içerik bilgisi şeklinde 6 ana başlıkta toplamıştır. Bu ana başlıklar altında 31 alt yeterlik ve 233 performans göstergesi yer almaktadır. Bunlara ek olarak, her bir alana özgü özel alan yeterlikleri de bulunmaktadır. Örneğin, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği alanına özgü yeterlikler; öğretim sürecini planlama ve düzenleme, fiziksel performans geliştirmeyi sağlama ve koruma, ulusal bayramları anlam ve önemine yaraşır şekilde kutlama, gelişim performansını izleme ve değerlendirme, okul, aile ve toplumla işbirliği yapma, mesleki gelişimi sağlamadır. Bu yeterlikler göz önüne alındığında öğretmenlik mesleğinin ne kadar kapsamlı ve özveri isteyen bir meslek olduğu görülmektedir. Eğitimin etkinliğinin en üst düzeye ulaştırılması için bu yeterliklere sahip olunması yanında öğretmenlik mesleğine karşı bireylerin tutumları da önem taşımaktadır.

Tutum kavramına yönelik yapılan tanımlamalardan bir tanesi Allport tarafından “bireyin bütün nesnelere karşı göstereceği tepkiler ve durumlar üzerinde yönlendirici veya etkin bir güç oluşturan ve denem bilgilerde organize olan, ussal ve sinirsel davranışta bulunmaya hazır olma hali” şeklinde dile getirilmiştir (Allport, 1935, akt. İnceoğlu, 2010, s. 8-9). Bir başka kaynakta tutum “bireylerin diğer bireylere, olaylara, objelere karşı geliştirdikleri duygu, düşünce, davranış ve tavır alış biçimleri” olarak tanımlanmıştır (Kırel, 2011, s. 73). İnceoğlu (2010, s. 13) da “bireyin kendine ya da çevresindeki herhangi bir nesne, toplumsal konu, ya da olaya karşı deneyim, bilgi, duygu ve güdülerine dayanarak örgütlediği zihinsel, duygusal ve davranışsal bir tepki ön eğilimi”ni tutum olarak tanımlamıştır. Bu tanımlamalar, bireylerin tutumlarını belirlemenin önemini ortaya koymaktadır. Çünkü bireyin, tutumu ile paralel davranışlar sergileme olasılığı bulunmaktadır. Bir başka deyişle tutum, bireylerin davranışlarına etki ederek, davranışları yönlendirebilir. Öğretmenlik mesleğine yönelik olumlu ya da olumsuz tutumların da, öğretmenlik uygulamalarını etkileyeceği bir gerçektir.

Öğretmenlik mesleğine yönelik tutum değişik örneklerle incelenmiştir. Örneğin, Baykara-Pehlevan (2008) sınıf öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarını belirlemeye yönelik yaptığı araştırmada, adayların öğretmenlik mesleğine yönelik olumlu bir tutuma sahip olduklarını belirtmiş, ancak kadın adayların tutum puanlarının erkek

adaylardan daha yüksek olduğunu da saptamıştır. Öğretmenlik mesleğine yönelik tutumun cinsiyete göre değişip değişmediğini inceleyen bir başka çalışmada Çapri ve Çelikkaleli (2008) de kadın adayların öğretmenliğe ilişkin tutum puanlarının erkek adaylardan daha yüksek olduğunu bulmuştur. Türkçe öğretmenliği bölümü öğrencileri ile yapılan çalışmada kadın öğretmen adaylarının erkek adaylara göre öğretmenlik mesleğine yönelik tutum puanları da daha yüksek çıkmıştır (Akkaya, 2009). Bulut (2009) da iki farklı üniversitede öğrenim gören kadın ve erkek öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının farklı olduğunu, kadın adayların tutum puanlarının erkek adaylardan daha yüksek olduğunu ortaya koymuştur. Benzer bir sonuç Başçiftçi, Yanpınar ve Ergül (2011) tarafından bulunmuş ve kadın öğretmen adaylarının erkek öğretmen adaylarına göre öğretmenlik mesleğine yönelik daha olumlu tutuma sahip oldukları belirlenmiştir.

Öğretmenlik mesleğine yönelik tutumun incelendiği uluslararası araştırmalar da benzer bulgularla sonuçlanmıştır. Örneğin; Nachimuthu ve Vijayakumari (2012) kadın ve erkek öğretmen adayları ile yaptıkları çalışmada, kadın adayların öğretmenlik mesleğine yönelik daha olumlu tutuma sahip olduklarını ortaya koymuştur. Genç öğretmenlerin öğretmenlik mesleğinden uzaklaştıkları yönünde elde edilen verilerden yola çıkarak Slaybaugh, Evans ve Byrd (2004) çeşitli öğretmenlik alanlarından 2. sınıf öğrencileri ile yaptıkları çalışmada, bu düzeyde öğretmen adaylarının oldukça olumlu tutuma sahip olduklarını ortaya koymuştur. Bir başka çalışmada Şahin (2010), Kıbrıs örneğinde Eğitim Fakültesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarını ve ilişkili değişkenleri incelediği çalışmada genel olarak kadın ve erkek öğretmen adaylarının mesleğe yönelik tutumlarının yüksek olduğunu belirlemiştir. Ek olarak Şahin (2010) öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının cinsiyete, öğrenim gördükleri bölüme, sınıfa, anne ve baba eğitim durumuna ve son olarak da başarı düzeyine göre değişmediğini ortaya koymuştur. Yine Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti örneğinde Türkçe Eğitimi öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının cinsiyete göre farklılaşmış farklılaşmadığını araştıran Yeşil (2010), kadın öğretmen adaylarının erkek adaylara oranla öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının daha olumlu olduğunu ortaya koymuştur. Bilim ve sanat alanındaki öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarını araştırdıkları çalışmada Sharma ve Dhaiya (2012) hem bilim hem de sanat alanındaki adayların öğretmenlik mesleğine yönelik olumlu tutuma sahip olduklarını bulmuşlardır. Ancak sanat alanındaki öğretmen adayları bilim alanındaki adaylara oranla daha olumlu tutuma sahip olarak ortaya çıkmıştır. Yine Sharma ve Dhaiya (2012) kadın öğretmen adaylarının erkek adaylara oranla daha olumlu tutuma sahip olduklarını rapor etmiştir. Farklı

öğretim kademelerindeki öğretmenlerin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarını araştırdığı çalışmada Trivedi (2012) ilk ve ortaokul öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının değişiklik gösterdiğini ve ilkokul öğretmenlerinin tutumlarının daha olumlu olduğunu belirtmiştir. Bununla birlikte lise ve kolej öğretmenlerinin tutum puanlarının ilk ve ortaokul öğretmenlerinin tutum puanlarından farklı olmadığı da bulunmuştur. Öğretmen eğitimcilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının araştırıldığı güncel bir çalışmada Chaudhari (2012) eğitimcilerin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının yüksek olduğunu ve cinsiyete göre farklılık göstermediğini ortaya koymuştur. Khan, Qureshi, Islam, Khan ve Abbas (2012) da kadın beden eğitimi deneyimi olmayıp beden eğitimi dersine giren öğretim elemanları ile yaptıkları çalışmada öğretmenlik mesleğine yönelik tutumun olumsuz olduğunu ortaya koymuştur.

Beden eğitimi ve spor alanında ise Pehlivan (2010) tarafından altı değişik üniversitede okuyan Beden Eğitimi öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları incelenmiş ve araştırma sonucunda kadın öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutum puanlarının erkek öğretmen adaylarından daha olumlu olduğu bulunmuştur. Öğretmenlik mesleğine karşı tutum konusunda özellikle öğretmen adayları, hizmet-öncesi ve hizmet-içi öğretmenlerin katılımı ile araştırmalar yapılmıştır (Akpınar, Yıldız ve Ergin, 2006; Baykara-Pehlivan, 2008; Hacıömeroğlu ve Şahin-Taşkın, 2010; Özder, Konedralı ve Zeki, 2010; Terzi ve Tezci, 2007; Pehlivan, 2010). Ancak henüz öğretmenlik eğitimi almaya hak kazanmamış ancak almak yönünde motive olmuş ve başvuru yapmaya karar vermiş bireyler üzerinde yapılmış çalışma bulunmamaktadır. Bu nedenle bu çalışmanın amacı, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Özel Yetenek Sınavı'na başvuran adayların, öğretmenlik mesleğine karşı tutumlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesidir. Bu araştırma kapsamında beden eğitimi öğretmeni aday adaylarının mesleğe yönelik tutumlarını saptamak, öğretmen aday adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarında cinsiyete göre fark olup olmadığını belirlemek, aday adaylarının yaş ve YGS puanları ile mesleğe yönelik tutumları arasında herhangi bir ilişki olup olmadığını incelemek üzere araştırmanın hipotezleri şu şekilde belirlenmiştir:

- Beden eğitimi öğretmeni aday adaylarının cinsiyetlerine göre, öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarında fark vardır.
- Beden eğitimi öğretmeni aday adaylarının yaşları ile öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları arasında ilişki vardır.

- Beden eğitimi öğretmeni aday adaylarının YGS puanları ile öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları arasında ilişki vardır.

YÖNTEM

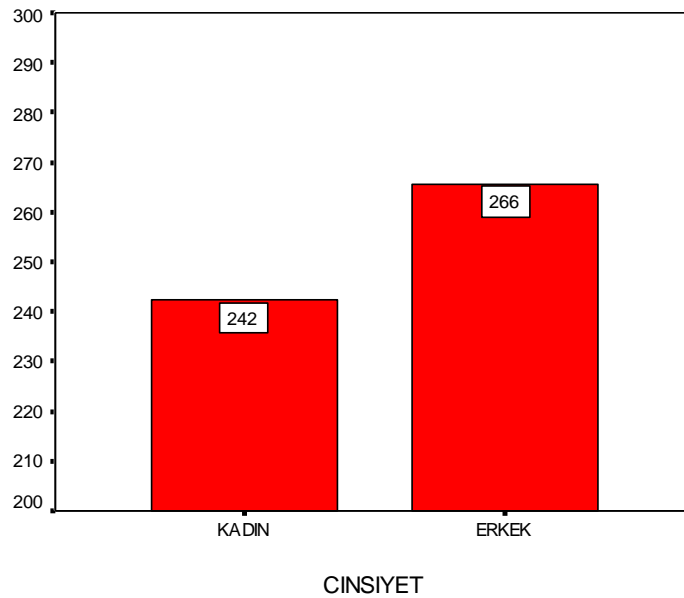
Katılımcılar

Araştırmaya %67.9'u erkek ($\bar{x}_{\text{yaş}} = 20.05 \pm 1.92$), %32.1'i kadın ($\bar{x}_{\text{yaş}} = 19.56 \pm 1.71$) olmak üzere Mersin Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Özel Yetenek Sınavı'na başvuran toplam 699 aday katılmıştır (Tablo 1).

Tablo 1: Katılımcıların cinsiyete göre dağılımı

	N	%
Kadın	192	32.1
Erkek	407	67.9
Toplam	599	100

Araştırmaya katılan kadın katılımcıların YGS puan ortalaması 242.23, erkek katılımcıların ise 265.61 olarak bulunmuştur (Şekil 1).

Şekil 1: Katılımcıların cinsiyete göre YGS puan dağılımları

Veri toplama araçları

Araştırmada veri toplamak amacı ile “Kişisel Bilgi Formu” ve “Öğretmenliğe İlişkin Tutum Ölçeği-(ÖİTÖ)” kullanılmıştır.

Kişisel bilgi formu

Veri toplama aracı olarak hazırlanan “Kişisel Bilgi Formu” araştırmacı tarafından hazırlanmıştır. Kişisel Bilgi Formu’nda yaş, cinsiyet, YGS sınav sonucuna yönelik sorular yer almıştır.

Öğretmenliğe İlişkin Tutum Ölçeği (ÖİTÖ)

Bu araştırmada Mersin Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Özel Yetenek Sınavı’na başvuran adayların öğretmenliğe ilişkin tutumlarını belirlemek amacı ile Erkuş, Sanlı, Bağlı ve Güven (2000) tarafından geliştirilen “Öğretmenliğe İlişkin Tutum Ölçeği-ÖİTÖ” kullanılmıştır. Ölçek 5’li Likert tipinde (1= Hiç uygun değil, 2= Uygun değil, 3= Kararsızım, 4= Uygun, 5= Tamamen uygun) geliştirilmiştir. Tek boyutlu olan ölçekte toplam 22 madde bulunmaktadır ve ölçeğin 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 17, 19 ve 22. maddeleri ters puanlanmaktadır. Erkuş ve ark.’ları (2000) ölçeğin güvenilirliğini belirlemek amacı ile yaptıkları analiz sonucunda Cronbach Alpha iç tutarlık katsayısını .99 olarak bulmuşlardır ve ÖİTÖ’nün tutarlı ve güvenilir bir ölçek olduğunu belirtmişlerdir. Bu çalışmada ise Cronbach alfa katsayısı .86 olarak bulunmuştur. Ölçeğin geçerliliği ile ilgili olarak da Erkuş ve ark.’ları ölçek maddelerinin yazım sürecinde izlenen yolla, elde edilen madde-toplam test korelasyon ve içtutarlılık katsayılarına bağlı olarak kapsam geçerliliğinin sağlandığını belirtmişlerdir. Buna ek olarak 3 ayrı örneklem grubuna (lise öğrencileri, Öğretmenlik Sertifikası Programı öğrencileri ve Eğitim Fakültesi Öğretmenlik Programı öğrencileri) uygulanan ölçekten elde edilen verilerin Tek Yönlü Varyans Analizi sonuçları da ölçeğin ayırt edici özelliğinin olduğunu ortaya koymuştur. Ölçekten alınacak en düşük puan 1, en yüksek puan 5’tir. Öğretmenlik mesleğine karşı tutum belirlenirken 3 puan altı olumsuz, 3 puan üstü de olumlu olarak değerlendirilmektedir (Erkuş ve ar., 2000).

Veri toplama işlemi

Veri toplama işlemi kapsamında Mersin Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Müdürlüğü’nden, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Özel Yetenek Sınavı’na başvuran adaylardan veri toplanmasına yönelik gerekli resmi izin alınmıştır. Özel Yetenek Sınavı’na kayıt için gelen adaylar gruplar halinde sessiz bir sınıfta toplanmış, adaylara

araştırma hakkında bilgi verilmiş, araştırmaya yalnızca katılmaya gönüllü olan adaylara ÖİTÖ verilmiştir.

Verilerin analizi

Araştırmada elde edilen verilerin analizinde SPSS 11.5 istatistik paket programı kullanılmıştır. Elde edilen sonuçların yorumlanmasında tanımlayıcı istatistik, Bağımsız t-testi ve Pearson Korelasyon Katsayısı kullanılmıştır.

BULGULAR

Mersin Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Özel Yetenek Sınavı'na başvuran kadın ve erkek adayların ÖİTÖ ile belirlenen öğretmenlik mesleğine ilişkin tutum puanları arasında fark olup olmadığının belirlenmesi amacı ile bağımsız *t-testi* uygulanmıştır. Bağımsız *t-testi* sonuçları kadın ($\bar{x}= 4.66\pm.40$) ve erkek ($\bar{x}= 4.57\pm.42$; $t(597)= 1.94$, $p= .052$) adayların öğretmenlik mesleğine ilişkin tutum puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığını ortaya koymuştur (Tablo 2). Tutum puanlarının 3 puan üstünde ve olumlu olduğu da bulunmuştur.

Tablo 2: Katılımcıların ÖİTÖ puanlarının cinsiyete göre karşılaştırılması

Cinsiyet	N	\bar{x}	SS	t	p
Kadın	192	4.66	.39	1.94	.052
Erkek	407	4.59	.42		

Kadın ve erkek adayların yaşları ve ÖİTÖ ile belirlenen öğretmenlik mesleğine ilişkin tutum puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişkinin olup olmadığının belirlenmesi amacı ile Pearson Moment Korelasyon analizi kullanılmıştır. Analiz sonucunda kadın ($\bar{x}= 19.56\pm 1.71$; $r= .05$, $n= 192$, $p<.48$) ve erkek ($\bar{x}= 20.05\pm 1.92$; $r= .08$, $n= 407$, $p= .13$) adayların tutum puanları ve yaş arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki ortaya çıkmamıştır (Tablo 3).

Tablo 3: Katılımcıların ÖİTÖ puanları ve yaşları arasındaki ilişki

	Yaş	
	Kadın ^a	Erkek ^b
ÖİTÖ Puanı	.05	.08

^a $n= 192$. ^b $n= 407$

Kadın ve erkek adayların YGS puanları ve ÖİTÖ ile belirlenen öğretmenlik mesleğine ilişkin tutum puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişkinin olup olmadığının belirlenmesi amacı ile Pearson Moment Korelasyon analizi kullanılmıştır. Analiz sonucunda kadın ($r= -.01$, $n= 192$, $p<.94$) ve erkek ($r= .01$, $n= 407$, $p= .89$) adayların tutum puanları ve YGS puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki ortaya çıkmamıştır (Tablo 4).

Tablo 4: Katılımcıların ÖİTÖ puanları ve YGS puanları arasındaki ilişki

	YGS puanı	
	Kadın ^a	Erkek ^b
ÖİTÖ Puanı	-.01	.01

^a $n= 192$. ^b $n= 407$

TARTIŞMA

Öğretmenlik mesleğine yönelik tutumla ilgili yapılan ulusal ve uluslararası araştırmalarda cinsiyet, yaş, akademik başarı vb. faktörlerin etkisi incelenmiştir. Bu çalışmanın bulgularına paralel olarak yapılan pek çok araştırma öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik olumlu tutuma sahip olduklarını göstermektedir. Örneğin, Slaybaugh ve ark.'ları (2004) çeşitli öğretmenlik alanlarından 2. sınıf öğrencileri ile yaptıkları çalışmada bu düzeyde öğretmen adaylarının oldukça olumlu tutuma sahip olduklarını ortaya koymuştur. Kıbrıs örneğinde Şahin (2010) de Eğitim Fakültesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarını ve ilişkili değişkenleri incelemiş ve araştırmasında genel olarak kadın ve erkek öğretmen adaylarının mesleğe yönelik tutumlarının yüksek olduğunu ortaya koymuştur. Sharma ve Dhaiya (2012) da bilim ve sanat alanındaki öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarını araştırmış ve hem bilim hem de sanat alanındaki adayların öğretmenlik mesleğine yönelik olumlu tutuma sahip olduklarını bulmuş; ancak sanat alanındaki öğretmen adaylarının bilim alanındaki adaya oranla daha olumlu tutuma sahip olduklarını da rapor etmiştir. Trivedi (2012) de farklı öğretim kademelerindeki öğretmenlerin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarını araştırmış, ilk ve ortaokul öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının değişiklik gösterdiğini ve ilkökul öğretmenlerinin tutumlarının daha olumlu olduğunu; lise ve kolej öğretmenlerinin tutum puanlarının ilk ve ortaokul öğretmenlerinin tutum puanlarından farklı olmadığını ortaya koymuştur.

Öğretmenlik mesleğine yönelik tutuma yönelik ulusal araştırmalar, cinsiyet değişkeni açısından incelendiğinde kadın öğretmen adaylarının erkek öğretmen adaylarına oranla öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının daha olumlu olduğunu ortaya koymuştur (Çapri ve Çelikkaleli, 2008; Terzi ve Tezci, 2007; Başçiftçi, Yanpınar ve Ergül, 2011; Bulut, 2009). Ancak araştırmalarda elde edilen bulgular, kadın ve erkek öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının benzerlik gösterdiği bu çalışmadaki bulgularla farklılık göstermektedir. Örneğin, Yıldırım (2012) Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik, Ortaöğretim Matematik Eğitimi, İngilizce ve Okul Öncesi Öğretmenliği öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının cinsiyete göre farklılık gösterdiğini ortaya koymuştur. Yıldırım (2012) kadın adayların erkek adaylara oranla öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının daha olumlu olduğunu ortaya koymuştur. Benzer çalışmalar Fen Bilgisi Öğretmenliği Bölümü öğrencileri (Akpınar ve ark.'ları, 2006) ve Sınıf Öğretmenliği Bölümü öğrencileri (Baykara-Pehlevan, 2008) ile yapılmış ve kadın öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının erkek adaylara oranla daha olumlu olduğu ortaya konmuştur. Bir başka çalışmada Akkaya (2009) da Türkçe Öğretmenliği Bölümü öğrencileri ile yaptığı çalışmada yine kadın adayların öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının erkek adaylardan daha olumlu olduğunu bulmuştur. Bu bulgular cinsiyet açısından öğretmenlik mesleğine yönelik tutumun değişmediği sonucunu ortaya koyan bu çalışmanın bulguları ile farklılık göstermektedir. Bu çalışma bulgularına paralel olarak ise Kartal, Kaya, Öztürk ve Ekici (2012) Fen Bilgisi öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarını çeşitli değişkenler açısından incelemişler ve katılımcıların öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının cinsiyete bağlı olarak değişmediğini ortaya koymuşlardır. Benzer biçimde Şahin (2010) de Eğitim Fakültesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarını çeşitli değişkenler açısından incelemiş ve öğretmenlik mesleğine yönelik kadın ve erkek öğretmen adaylarının tutumları arasında bir fark bulamamıştır.

Öğretmenlik mesleğine yönelik tutumun cinsiyete göre değişip değişmediğini inceleyen uluslararası araştırmalar, bu çalışmanın bulgularına paralel olmayan ancak Türkiye'de yapılan diğer çalışmalara benzer bulgular ortaya koymuştur. Öğretmenlik mesleğine yönelik kadın öğretmen adaylarının erkek adaylara oranla daha olumlu tutuma sahip olduğunu ortaya koyan bir araştırma Nachimuthu ve Vijayakumari (2012) tarafından yapılmıştır. Yine Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti örneğinde Türkçe Eğitimi alanında Yeşil (2010), kadın öğretmen adaylarının erkek adaylara oranla öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının daha olumlu olduğunu ortaya koymuştur. Benzer şekilde Rao (2012) da ortaokul öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarını araştırmış ve tutum

puanlarının cinsiyete göre farklılık gösterdiğini ve kadın öğretmenlerin erkek öğretmenlere oranla tutum puanlarının daha yüksek olduğunu ortaya çıkarmıştır. Sharma ve Dhaiya (2012) ve Chaudhari (2012) de kadın öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının erkek adaylara oranla daha olumlu olduğunu belirtmişlerdir.

Kadının evdeki annelik ve bakım rollerine yönelik kalıpyargıların bir yansıması olarak, öğretmenlik mesleği uzun yıllar kadınlar için daha uygun bir meslek olarak kabul görmüştür (Eurydice, 2010). Ancak bu çalışmada elde edilen bulgular, meslekler açısından cinsiyete yönelik toplumsal kalıpyargıların zamanla ortadan kalktığına bir göstergesi olarak kabul edilebilir. Bununla birlikte, öğretmenlik alanındaki kadın ve erkek öğretmen sayıları, öğretim kademelerine göre değişiklik göstermektedir (Türkiye İstatistik Kurumu-TUİK, 2013). Örneğin, 2012-2013 TUİK verilerine göre, Okul Öncesi Eğitim alanındaki erkek öğretmen sayısı 3.620 iken kadın öğretmen sayısı 53.313'tür. Ancak 2011-2012 dönemine ait İlköğretim öğretmen sayılarına yönelik veriler, erkek öğretmenlerin sayısının 238.854, kadın öğretmenlerin sayısının da 276.998 olduğunu; yine 2012-2013 dönemine ait Ortaöğretim öğretmen sayıları da erkek öğretmen sayısının 141.899, kadın öğretmen sayısının ise 112.996 olduğunu göstermektedir (TUİK, 2014). Tüm eğitim kademeleri göz önüne alındığında, günümüzde öğretmenliğin yalnızca kadınlar için uygun görülen ve kadınlar tarafından tercih edilen bir meslek olmadığı anlaşılmaktadır. Bu bilgiler de, bu çalışmada ortaya koyulan kadın ve erkek aday adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik benzer tutumlarının olduğuna yönelik bulguları destekler niteliktedir.

Bu çalışmada elde edilen bulgularda Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Özel Yetenek Sınavı'na başvuran kadın ve erkek adayların öğretmenlik mesleğine karşı tutumlarının benzer olduğu ortaya çıkmıştır. Bu bulguların, beden eğitimi ve spor alanında hem kadın hem de erkek adayların öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının benzer olduğuna yönelik önemli bir bulgu olduğu düşünülmektedir. Ayrıca, elde edilen sonuçlar, literatürden farklı olarak kadın ve erkek adayların tutumları arasında fark olmadığını ortaya koymuştur; ancak iki cinsiyetin de tutum puanlarının olumlu olması yapılan diğer araştırmalarla paralellik göstermektedir (Slaybaugh ve ark.'ları, 2004; Şahin, 2010; Sharma ve Dhaiya, 2012; Trivedi, 2012). Ayrıca, bu çalışmada elde edilen bulgulardan yola çıkılarak, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği alanının, diğer öğretmenlik alanlarından farklı olarak, hem kadın hem de erkek meslek kimliği açısından kabul gördüğü de söylenebilir. Nitekim, farklı öğretmenlik alanlarında yapılan araştırmalarda, kadın ve erkek öğretmenlerin,

öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının benzer olduğuna yönelik bulgulara da rastlanmıştır (Kartal ve ark.'ları, 2012; Şahin, 2010).

Öğretmenlik mesleğine yönelik tutumun yaş değişkenine göre değişip değişmediğini inceleyen araştırmalardan elde edilen bulgular çeşitli sonuçlara ulaşmıştır. Örneğin, Piji-Küçük (2012) müzik öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarını incelemiş ve öğretmenlerin çeşitli yaş gruplarına (21-30 yaş, 31-40 yaş, 41 yaş ve üstü) göre öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının değişmediğini ortaya koymuştur. Yıldırım (2012) da Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik, Ortaöğretim Matematik Eğitimi, İngilizce ve Okul Öncesi öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının yaş değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını incelemiş ve yaş gruplarına göre fark olmadığını ortaya koymuştur. Bu bulgular, bu çalışmada elde edilen, kadın ve erkek öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları ve yaş değişkeni arasında anlamlı bir ilişki olmadığı şeklindeki bulgular ile paralellik göstermektedir. Öğretmenlik mesleğine yönelik tutum puanları ve yaş arasındaki ilişkiyi inceleyen ve anlamlı bir ilişki olmadığını ortaya koyan araştırma sonuçları, bu çalışmanın bulguları ile benzerlik göstermektedir ve öğretmenlik mesleğine yönelik tutumun yaşa bağlı olarak değişiklik göstermediğini pekiştirecek biçimde sonuçlanmıştır.

Öğretmenlik mesleğine yönelik tutumun incelendiği Beden Eğitimi ve Spor alanına yönelik araştırmalar da oldukça kısıtlıdır. Bu araştırmalarda çeşitli bulgular ortaya çıkmıştır. Örneğin Pehlivan (2010) Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü'nde öğrenim gören öğrencilerin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarını incelemiş, kadın ve erkek öğretmen adayları arasında fark bulmuştur. Pehlivan'ın (2010) araştırmasında kadın katılımcıların erkek katılımcılara oranla tutumları daha yüksek bulunmuştur. Khan ve ark.'ları (2012) da kadın beden eğitimi eğitimi ve deneyimi olmayıp beden eğitimi dersine gören öğretim elemanları ile yaptıkları çalışmada öğretmenlik mesleğine yönelik tutumun olumsuz olduğunu ortaya koymuştur.

KAYNAKÇA

- Akkaya, N. (2009). Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının incelenmesi. Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi, 25, 35-42.
- Akpınar, E., Yıldız, E. Ö., ve Ergin, Ö. (2006). Fen bilgisi öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları. Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi, 19, 56-62.

- Başçiftçi, F., Ergül, M., ve Yanpınar, O. (2011). Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının incelenmesi. *Eğitim Teknolojileri Araştırma Dergisi*, 4(7), 125-142.
- Baykara-Pehlivan, K. (2008). Sınıf Öğretmeni adaylarının sosyo-kültürel özellikleri ve öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları üzerine bir çalışma. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4(2), 151-168.
- Bulut, İ. (2009). Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumlarının değerlendirilmesi, *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14: 13-24.
- Chaudhari, D. (2012). Job satisfaction of teacher educators in relation to their attitude towards teaching, *Research Expo International Multidisciplinary Research Journal*, 2(3): 63-65.
- Çapri, B., ve Çelikkaleli, Ö. (2008). Öğretmen adaylarının öğretmenliğe ilişkin tutum ve mesleki inançlarının cinsiyet, program ve fakülteye göre incelenmesi, *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(15): 33-53.
- Erkuş, A., Sanlı, N., Bağlı, M., T., ve Güven, K. (2000). Öğretmenliğe ilişkin tutum ölçeği geliştirilmesi, *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 25(116): 27-33.
- Eurydice (2010). Eğitim çıktılarında cinsiyet farklılıkları: Avrupa'da alınan tedbirler ve mevcut durum. Eğitim, İşitsel-Görsel Medya ve Kültür Yürütme Ajansı, 20 Mart 2013 http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/documents/thematic_reports/120TR.pdf 20/3/2013.
- Hacıömeroğlu, G., ve Taşkın-Şahin, T. (2010). Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları, *Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(1): 77-90.
- İnceoğlu, M. (2010). Tutum, Algı, İletişim, *Beykent Üniversitesi Yayınları*, No: 69, Beykent Üniversitesi Yayınları, İstanbul.
- Kartal, T., Kaya, V. H. Öztürk, N. ve Ekici, G. (2012). The exploration of the attitudes of the science teacher candidates towards teaching profession, *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 46: 2759-2764.
- Khan, S., Qureshi, Y. I., Islam, Z., Khan, W., ve Abbas, S. A. (2012). Attitude of female lecturers in Physical Education towards profession, *International Journal of Learning & Development*, 2(4): 17-24.
- Kirel, Ç. (2011). Sosyal psikoloji. S. Ünlü (Ed.), *Tutum ve tutum değişimi* (s. 173), Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Açıköğretim Fakültesi yayını, No: 2291.
- Milli Eğitim Bakanlığı Öğretmen Yetiştirme ve Eğitimi Genel Müdürlüğü [MEBÖYEGM] (2013a). Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri, 10 Ocak 2013, http://otmg.meb.gov.tr/belgeler/ogretmen_yeterlikleri_kitabi/Öğretmen_Yeterlikleri_Kitabi_genel_yeterlikler_parça_2.pdf
- Milli Eğitim Bakanlığı Öğretmen Yetiştirme ve Eğitimi Genel Müdürlüğü [MEBÖYEGM] (2013b). Beden Eğitimi Öğretmeni Özel Alan Yeterlikleri, 10 Ocak 2013, http://otmg.meb.gov.tr/belgeler/ogretmen_yeterlikleri_kitabi/Öğretmen_Yeterlikleri_Kitabi_beden_egitimi_ogretmeni_ozel_alan_yeterlikleri_ilkogretim_parça_14.pdf
- Nachimuthu, N., ve Vijayakumari, G. (2012). Teacher educators' perceptions and attitudes of their profession, *International Journal of Behavioral Social and Movement Sciences*, 1(02): 81-89.

- Özder, H., Konedralı, G., ve Zeki, C. P. (2010). Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi, Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi, 16(2): 253-275.
- Pehlivan, Z. (2010). Beden eğitimi öğretmen adaylarının fiziksel benlik algıları ve öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının analizi, Eğitim ve Bilim, 35(156): 126-141.
- Piji-Küçük, D. (2012). Müzik öğretmenlerinin müzik öğretmenliği mesleğine yönelik tutumları, Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi, 19: 151-161.
- Rao, K. S. (2012). Study of the attitudes of secondary school teachers towards teaching profession, Golden Research Thoughts, 2(3): 1-5.
- Sharma, S., ve Dhaiya, P. (2012). Comparative study of attitude towards teaching of science and arts of B.Ed. students, Bhartiyam International Journal of Education and Research, 1(2): 85-110.
- Slaybaugh, J., Evans, C., ve Byrd, R. (2004). Second-year teachers' attitudes toward the teaching profession, National Forum of Teacher Education Journal, Electronic Volume, 14(3): 31-36.
- Şahin, F. G. (2010). Teacher candidates' attitudes towards teaching profession and life satisfaction levels, Procedia-Social and Behavioral Sciences, 2: 5196-5201.
- Terzi, A. R., ve Tezci, E. (2007). Necatibey eğitim fakültesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları, Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi, 52: 593-614.
- Trivedi, R. P. (2012). A study of attitude of teachers towards teaching profession teaching at different level, International Multidisciplinary e-Journal, 1(5): 24-30.
- Türkiye İstatistik Kurumu-TUIK (2014). Okul türü ve öğretim yılına göre okul, öğretmen, şube, öğrenci ve mezun olan öğrenci sayısı. İstatistiksel Tablolar ve Dinamik Sorgulama, Örgün Eğitim İstatistikleri, 12 Nisan 2013 http://www.tuik.gov.tr/PreTablo.do?alt_id=1018.
- Yeşil, H. (2010). The relationship between candidate teachers' communication skills and their attitudes towards teaching profession, Procedia-Social and Behavioral Sciences, 9: 919-922.
- Yıldırım, E. (2012). The investigation of the teacher candidates' attitudes towards teaching profession according to their demographic variables (the sample of Maltepe University), Procedia-Social and Behavioral Sciences, 46: 2352-2355.

Yazar Notu: Bu çalışma Mersin Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi kapsamında yapılmıştır.